

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní JUDr. Lenkou Loudovou ve věci

žalobce: **Mgr. X.**, narozený X.
bytem X.

zastoupený advokátem Mgr. Janem Švarcem
sídlem Vodičkova 695/24, 110 00 Praha 1

proti
žalovanému: **Ministerstvo dopravy ČR**
sídlem nábreží Ludvíka Svobody 1222/12, 110 15 Praha 1

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 7. 2020, č. j. 1202/2020-160-SPR/3,

takto:

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou domáhal zrušení rozhodnutí Ministerstva dopravy (dále jen „žalovaný“) ze dne 7. 7. 2020 č. j. 1202/2020-160-SPR/3 (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým bylo podle § 90 odst. 1 písm. c) zákona č. 500/2004 Sb., správní Shodu s prvopisem potvrzuje K. R.

řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), změněno k odvolání žalobce rozhodnut Magistrátu hlavního města Prahy, odboru dopravněsprávních činností ze dne 18. 2. 2020 č. j. MHMP 291893/2020/Nov (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“).

2. Prvostupňovým rozhodnutím Magistrát hlavního města Prahy, odbor dopravněsprávních činností (dále jen „správní orgán I. stupně“) v souladu s ust. § 67 odst. 1 správního řádu, uznal žalobce vinným z přestupku podle § 125c odst. 1 písm. k) ve spojení s § 6 odst. 8 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a změnách některých zákonů (dále jen „zákon o silničním provozu“), kterého se měl dopustit tím, že jako řidič nepředložil na výzvu policisty ke kontrole řidičský průkaz, při řízení motorového vozidla dne 23. 5. 2019 v 16:30 hod, na Rohanském nábřeží v Praze 8, poblíž křižovatky s ulicí K Olympiku, za což mu byla uložena pokuta ve výši 2 000 Kč a dále povinnost uhradit náklady řízení 1 000 Kč.
3. Napadené rozhodnutí doplnilo výrok o odkaz na ust. § 6 odst. 7 písm. a) zákona o silničním provozu.

II. Žalobní body

4. Žalobce namítal, že magistrát v rámci vyrozumění o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí žalobci nesdělil předběžný právní názor, tedy jak ve věci rozhodne, nebudou-li navrženy žádné další důkazy. Tato povinnost je přitom nedílnou součástí práva účastníka řízení vyjádřit se k podkladům rozhodnutí. Tím spíše je tato povinnost důležitá v případě, kdy správní orgán při zjišťování skutkového stavu nevzal v úvahu důkazy předložené žalobcem z důvodu, že nebyly přeloženy z anglického do českého jazyka. Tím magistrát řízení zatížil vadou, jež má vliv na zákonnost rozhodnutí ve věci samé, a žalovaný z tohoto důvodu rozhodnutí magistrátu nezrušil, což však ústí v nezákonnost napadeného rozhodnutí žalovaného.
5. Žalobce dále namítá, že magistrát nesprávně zjistil skutkový stav. Žalobce totiž řidičský průkaz č. X. a mezinárodní řidičský průkaz č. X. nemohl předložit, jelikož mu byly zadrženy příslušníkem městské policie města Makati ve Filipínské republice. Tato skutečnost vyplývá z pole „DL Status“ (Driving License Status, tedy Stav řidičského průkazu) pokutového bloku vystaveného žalobci, ve kterém je vyznačeno číslo „1“ ve významu „Confiscated“ (tedy zabaven). Obviněný se domáhá vůči městu Makati vrácení řidičského průkazu na základě čl. 24 odst. 5 ženevské Úmluvy o silničním provozu a čl. 42 odst. 1 písm. a) vídeňské Úmluvy o silničním provozu, avšak prozatím neúspěšně. Žalovaný tak řízení zatížil vadou, jež má vliv na zákonnost samotného rozhodnutí. Žalobce k důkazu navrhl pokutový blok ze dne 13. 3. 2019, protest proti pokutovému bloku ze dne 18. 3. 2019 a následnou korespondenci ze dne 28. 10. 2019 a 17. 12. 2019.
6. Dále žalobce namítal absenci materiální stránky přestupku, když existuje možnost ověřit, zda je řidič držitelem řidičského oprávnění elektronicky či telefonicky.
7. Navrhl, aby napadené rozhodnutí bylo zrušeno, věc byla žalovanému vrácena k dalšímu řízení a aby byla žalovanému uložena povinnost uhradit žalobci náhradu nákladů řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje K. R.

III. Vyjádření žalovaného

8. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě shrnul okolnosti skutku ze dne 23. 5. 2019, na jehož základě vzniklo podezření ze spáchání přestupku dle ust. § 125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním provozu, které bylo postoupeno správnímu orgánu I. stupně, dále shrnul průběh správního řízení.
9. K námitce žalobce, že správní orgán I. stupně v rámci vyrozumění o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí nesdělil předběžný právní názor, tedy jak ve věci rozhodne, nelze podle žalovaného přisvědčit. Žádný správní orgán nemůže předjímat své rozhodnutí. K takovému závěru přistoupí právě až v rozhodnutí v meritu věci. Právní posouzení věci bylo již stanoveno v samotném zahájení správního řízení, se kterým byl žalobce obeznámen. Žalovaný konstatuje, že správní orgán I. stupně v předmětném vyrozumění o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí žalobce poučil o veškerých jeho právech. Právo na sdělení předběžného právního názoru, jak bude věc rozhodnuta, mezi tato práva nepatří.
10. Žalovaný rovněž konstatoval, že zaslání uvedeného vyrozumění předcházela příkaz, jímž byl žalobce uznán vinným z předmětného přestupku, jenž byl však zrušen, neboť proti němu žalobce podal odpor. Z ustanovení § 90 odst. 3 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“), vyplývá, že pokud byl proti příkazu podán odpor, nelze obviněnému v řízení uložit jiný druh správního trestu s výjimkou napomenutí nebo vyšší výměru správního trestu, než mu byly uloženy příkazem; to neplatí, pokud správní orgán v řízení změnil právní kvalifikaci skutku. Žalobce musel vědět, jakým způsobem správní orgán I. stupně rozhodne, pokud nebudou navrženy další důkazy. Žalobce nebyl nikterak krácen na žádném svém právu.
11. Námitce žalobce, že ve věci byl nesprávně zjištěn skutkový stav věci, neboť žalobce řidičský průkaz předložit nemohl, jelikož mu byl zadržen ve Filipínské republice, kdy se domáhá vrácení řidičského průkazu, avšak zatím neúspěšně, taktéž žalovaný nepřisvědčil. Po celou dobu správního řízení a dokonce ani před jeho zahájením žalobce nic podobného nenamítal. Z výpisu z evidenční karty řidiče ze dne 13. 6. 2019 vyplývá, že žalobce je držitelem řidičského průkazu č. X., a tak byl povinen je mít u sebe a na žádost hlídky Policie ČR předložit ke kontrole během silniční kontrole. Žalobce tvrzení o zadržení řidičského průkazu ve Filipínské republice uvedl až v podané žalobě. Žalovaný konstatoval, že dle zásady oficiality v přestupkovém řízení je minimální důkazní břemeno sice na správním orgánu, avšak pokud je tvrzením obviněného z přestupku některý z důkazů zpochybněn, přesouvá se důkazní břemeno na jeho stranu. Žalovaný zdůraznil, že ani z výpisu z evidenční karty řidiče ze dne 20. 2. 2020 nevyplývá fakt, že by žalobci byl zadržen v jiné zemi řidičský průkaz, kdy by tento byl následně zaslán do země, kde byl vydán, tedy do ČR.
12. Námitce žalobce, že předmětný přestupek postrádá materiální stránku, kdy si policista může zjistit, zda je řidič držitelem řidičského oprávnění v elektronické aplikaci, žalovaný nepřisvědčil. Každé zaviněné jednání musí naplňovat jak formální, tak materiální stránku deliktu. Formální stránkou přestupku v daném případě je dle ustanovení § 125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním provozu skutečnost, že řidič neměl u sebe při řízení vozidla řidičský průkaz a na výzvu policisty jej nepředložil ke kontrole. Materiální stránkou je pak to, zdali zaviněné jednání porušuje nebo ohrožuje

Shodu s prvopisem potvrzuje K. R.

zájem společnosti. V daném případě jistě zaviněné jednání porušuje zájem společnosti, když v ustanovení § 6 odst. 7 písm. a) zákona o silničním provozu je uvedeno, že řidič motorového vozidla musí mít při řízení u sebe řidičský průkaz. V ustanovení § 6 odst. 8 zákona téhož zákona je pak uvedeno, že řidič motorového vozidla je povinen předložit doklady podle odstavce 7 na výzvu policisty, vojenského policisty, strážníka obecní policie ve stejnokroji nebo celníka ve stejnokroji ke kontrole. Zájem společnosti tedy spočívá v tom, aby každý řidič motorového vozidla měl u sebe řidičský průkaz, a v případě, kdy je potřeba prokázat, že vlastní řidičské oprávnění, toto právě řidičským průkazem doložil. Z praxe vyplývá, že ne každá hlídka Policie ČR si může informace o řidičském oprávnění zjistit online. Tím, že řidič řidičský průkaz u sebe nemá, bezpochyby porušuje zájem společnosti na kontrole řidičů a zákona o silničním provozu. Žalovaný odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu (rozsudek ze dne 14. 12. 2009, č. j. 5 As 104/2008-45). Jednání žalobce naplnilo formální i materiální znaky přestupku a v konkrétním posuzovaném případě se k němu nepřidružují žádné významné okolnosti, které by vylučovaly, aby tímto jednáním byl porušen nebo ohrožen právem chráněný zájem společnosti, a znamenaly, že materiální znak přestupku naplněn nebyl. Navrhl, aby žaloba byla zamítnuta.

IV. Obsah správního spisu a průběh správního řízení

13. Ze spisové dokumentace vyplývá, že žalobce dne 23. 5. 2019 v 16.30 h řídil motorové vozidlo tovární značky Škoda, v Praze 8, v ulici Rohanské nábřeží, kde byl následně u křižovatky s ulicí K Olympiku zastaven a kontrolován hlídkou Policie ČR. Během silniční kontroly nepředložil na výzvu policisty řidičský průkaz.
14. Po postoupení zajištěných podkladů ze strany Policie ČR správní orgán I. stupně vyhotovil dne 18. 6. 2019 rozhodnutí v příkazním řízení č. j. MHMP 1135646/2019/Nov, kterým shledal žalobce vinným z přestupku dle ustanovení § 125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním provozu, za což mu byla uložena pokuta ve výši 2 000 Kč. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce v zákonné lhůtě odpor. Podáním odporu byl příkaz zrušen a bylo nařízeno ústní projednání věci na den 13. 11. 2019. Dne 8. 11. 2019 obdržel správní orgán I. stupně od žalobce žádost o zaslání kopie spisu. Na žádost reagoval správní orgán I. stupně sdělením ze dne 12. 11. 2019, ve kterém uvedl, že žádosti nebude vyhověno, čímž není dotčeno právo žalobce dle ustanovení § 38 správního řádu. K ústnímu jednání dne 13. 11. 2019 se žalobce nedostavil. Následně téhož dne zaslal žalobce správnímu orgánu I. stupně omluvu z jednání, ve které uvedl, že mu nebyla zaslána kopie spisu, proto si nemohl připravit obhajobu, a tak se z jednání omlouvá. Správní orgán I. stupně následně vyhotovil dne 23. 12. 2019 písemnost Seznámení se s podklady pro rozhodnutí, kterou vyzval žalobce k seznámení se se spisovou dokumentací dle ustanovení § 36 odst. 3 správního řádu. Žalobce tohoto práva nevyužil.
15. Následně správní orgán I. stupně vyhotovil dne 18. 2. 2020 prvostupňové rozhodnutí. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce v zákonné lhůtě blanketní odvolání. Jelikož odvolání nesplňovalo náležitosti uvedené v ustanovení § 82 odst. 2 správního řádu, správní orgán I. stupně vyhotovil dne 27. 3. 2020 výzvu k odstranění nedostatku podání, kterým určil lhůtu k doplnění odvolání nejpozději do 30 dnů od podání odvolání. Odvolání doplněno nebylo.

Shodu s prvopisem potvrzuje K. R.

16. Žalovaný následně vydal napadené rozhodnutí, kterým odvolání žalobce zamítl, rozhodnutí částečně změnil a ve zbytku potvrdil.

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

17. Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, a to v mezích žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), a po provedeném řízení dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
18. Podle ust. § 36 odst. 3 věta první správního řádu *nestanoví-li zákon jinak, musí být účastníkům před vydáním rozhodnutí ve věci dána možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí; to se netýká žadatele, pokud se jeho žádosti v plném rozsahu vyhovuje, a účastníka, který se práva vyjádřit se k podkladům rozhodnutí vzdal.*
19. V daném případě žalobce byl o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí výslovně poučen v oznámení ze dne 23. 12. 2019 s tím, že seznámení se s podklady je možné dne 23. 1. 2020 v 10:00 hod., na výzvu žalobce nijak nereagoval, možnosti se s podklady seznámit nevyužil. Následně bylo dokazování ukončeno; správní spis nebyl doplňován o další podklady, které by žalobci nebyly známe. Je tak zřejmé, že žalobce se k podkladům řízení vyjádřit mohl. Není důvodná ani námitka, že správní orgán byl povinen sdělovat žalobci předběžný právní názor. Správní orgán není povinen (ani oprávněn) sdělovat účastníkům řízení své (dílčí) závěry o skutkovém stavu věci před vydáním rozhodnutí (srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 3. 2013, č. j. 1 As 157/2012). S předběžným právním posouzením byl žalobce seznámen již v příkaze a v oznámení o zahájení řízení, podklady nebyly nijak doplňovány, nebyla ze strany žalobce uplatněna jakákoli obrana či tvrzení, rozhodnutí tak nemohlo být ani překvapivé.
20. Skutečnosti uváděné v žalobě, že žalovaný nevzal v potaz důkazy předložené žalobcem, nejsou pravdivé, ze správního spisu naopak plyne, že žalobce žádné důkazy nepředložil, zůstal zcela pasivní.
21. Soud se dále zabýval námitkou, že žalovaný nesprávně zjistil skutkový stav, když nezjistil, že žalobci byl řidičský průkaz zadržen ve Filipínské republice. Soudu není zřejmé, jak tyto skutečnosti měl žalovaný zjistit. K dotazu soudu při jednání žalobce sdělil, že zadržení jeho řidičského průkazu mohly správní orgány zjistit z jiných přestupkových řízení, které byly proti žalobci vedeny. Tento názor soud naprosto odmítá, žalobce žádnou svou skutkovou verzi nepředestřel, na žádná další přestupková řízení neodkázal, správní orgány neměly povinnost domýšlet možné varianty obhajoby žalobce a shánět k nim důkazy.
22. Žalobce při kontrole dne 23. 5. 2019 policistům sdělil, že řidičský průkaz nemá u sebe a že odmítá vypovídat. Následně proti příkazu ze dne 18. 6. 2019 podal blanketní odpor, na nařízené ústní jednání se nedostavil, žádné relevantní skutečnosti v tomto směru žalobce nesdělil ani v omluvě z nařízeného jednání, možnosti seznámit se s podklady rozhodnutí nevyužil, následně bylo proti prvostupňovému rozhodnutí podáno zástupcem žalobce blanketní odvolání, které ani po výzvě nebylo doplněno. Následně žalovaný vydal napadené rozhodnutí.

Shodu s prvopisem potvrzuje K. R.

23. Soud zamítl návrhy na dokazování o listiny předložené žalobcem, které mají prokazovat zadržení řidičského průkazu na Filipínách v březnu 2019 (pokutový blok, protest proti pokutovému bloku, korespondence ze dne 18. 3. 2019 a 28. 10. 2019 a 17. 12. 2019), a to pro nadbytečnost, když důvody nepředložení průkazu nejsou podstatné (viz dále), dále z důvodu zneužití procesní strategie žalobcem. Z týchž důvodů soud zamítl návrhy na doplnění dokazování vznesené při jednání, a to konverzací WhatsApp ze dne 20. 3. 2019, znaleckým posudkem IT za účelem posouzení „věrohodnosti“ konverzace WhatsApp, výslechem X., která byla spolucestující žalobce na Filipínách, a výslechem vedoucího oddělení veřejné bezpečnosti Makati, jehož jméno žalobce nezná, ale tato osoba je k dispozici na čísle uvedeném ve WhatsApp konverzaci a je k zastižení na adrese Radnice Makati, Makati, Metro Manila.
24. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 8. 2019, č. j. 10 As 36/2019-33 procesní strategie spočívající v opakovaném podávání neodůvodněných odvolání kombinovaných s následným podáním komplexní žaloby je zneužitím práva, čemuž bude přizpůsoben i rozsah soudního přezkumu. Svérázným přístupem k obhajobě v přestupkovém řízení přestupci nemohou přesunout celé dokazování až na správní soudy (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.; § 52 odst. 1 s. ř. s.; § 77 odst. 2 s. ř. s.; § 82 odst. 2 správního řádu; § 89 odst. 2 správního řádu).
25. Skutečným důvodem podání žaloby tak může být právě jen nelegitimní snaha získat v případě úspěchu ve sporu náhradu nákladů řízení. Je nevhodné, aby byla taková snaha, jakož i používání výše popsaných obstrukčních či účelových praktik, dotováno prostřednictvím náhrady nákladů řízení (srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 2020, č. j. 9 As 315/2018-42). Kdyby žalobce postupoval racionálně, uplatnil by svoje námitky již ve správním řízení, nebo již dříve v podaném odporu.
26. Motivaci žalobce a jeho zástupce dokresluje i jejich postup v tomto soudním řízení správním, když žalobce se nechal zastoupit advokátem Mgr. Švarcem, na jednání soudu přišel sám žalobce s tvrzením, že zastupuje sám sebe na základě substituční moci od Mgr. Švarce (jako advokátní koncipient). Toto jednání je nutno hodnotit jako zneužití práva, když za této situace je zřejmé, že žalobce právní zastoupení nepotřebuje (pokud se hájí sám osobně), účelem je toliko vysoudit náhradu nákladů řízení. Zde srovnej nálezný Ústavního soudu ze dne 25. 7. 2012, sp. zn. I ÚS 988/12. Pokud advokát zastupoval sám sebe, bylo to za určitých okolností posouzeno jako kárné provinění - rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 29. 6. 2012, č. j. 9 Ca 84/2009-53.
27. Žalobce se v rámci řízení před správními orgány nijak nesnažil tvrdit a prokázat tvrzení, kterými nyní v řízení před soudem vysvětluje důvody, proč u sebe v době kontrol příslušnými hlídkami u sebe neměl řidičský průkaz. Z vyjádření žalobce v žalobě i při jednání soudu se jeví, že tento důvod dokonce považuje za jakousi *vis maior*, čili objektivní skutečnost, která snad měla být zohledněna v jeho prospěch, neboť ne jeho vinou se nemůže domoci vrácení řidičského průkazu a nový řidičský průkaz si vyřídit nemůže. Soud se však s takovým náhledem nemohl vůbec ztotožnit. Mezi stranami není sporné, že žalobce v době řízení vozidel, kterými se dopustil vytýkaných dopravních přestupků, řidičský průkaz na výzvu příslušné hlídky nepředložil. Již tímto jednáním se žalobce dopouštěl, a to zcela vědomě, porušení povinnosti podle citovaného § 6 odst. 7 písm. a) a odst. 8 zákona o provozu na pozemních komunikacích. Podle těchto ustanovení totiž platí, že řidič motorového

Shodu s prvopisem potvrzuje K. R.

vozidla musí mít při řízení u sebe řidičský průkaz a je též povinen jej předložit na výzvu policisty ke kontrole.

28. V danou chvíli nebylo tedy relevantní, proč tento řidičský průkaz u sebe neměl, ale proč řídil, když věděl, že řidičský průkaz nemá. Samotná skutečnost, že řidičské oprávnění nepozbyl, nelze akceptovat, neboť řidičské oprávnění řidič prokazuje právě a jen svým řidičským průkazem, a musí k tomu být připraven kdykoliv během své jízdy. Soud proto důkazy žalobce k prokázání skutečnosti, že v době vytýkaných dopravních přestupků objektivně nemohl u sebe řidičský průkaz mít, zamítl jako nadbytečné, a to i s ohledem na již citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 10 As 36/2019-33, týkající se rozsahu soudního přezkumu v případě tvrzení nových skutečností až v řízení před soudem. Soudu není zřejmé a nebylo to vysvětleno ani v žalobě, ani při ústním jednání, z jakého důvodu žalobce tuto obranu neuplatnil již dříve, když mu v tom zřejmě nic nebránilo, neboť všechny navrhované důkazy předchází vydání prvostupňového rozhodnutí. Tuto procesní strategii žalobce zastoupený týmž zástupcem uplatnil i v dalších řízeních, soudu je z úřední činnosti znám případ projednávaný pod sp. zn. 1 A 24/2020 (rozsudek ze dne 8. 3. 2021), následně Nejvyšší správní soud zamítl kasační stížnost proti tomuto rozsudku rozhodnutím ze dne 13. 10. 2021, č. j. 10 As 230/2021-40. V tomto rozsudku Nejvyšší správní soud uvedl: „*K námitce, že žalobce nemohl předložit řidičský průkaz ke kontrole, neboť mu byl zabaven v jiném státě a uvedený stát jej v rozporu s příslušnými mezinárodními úmluvami dosud odmítl žalobci vydat (šestá námitka), soud i v tomto případě předně odkazuje na závěry judikatury ohledně rozsahu soudního přezkumu nových skutkových tvrzení uplatněných až v řízení o žalobě, citovanou v posouzení předchozího žalobního bodu. Žalobce se v rámci odvolacího řízení nijak nesnažil tvrdit a prokázat tvrzení, kterými nyní v řízení před soudem vysvětluje důvody, proč u sebe v době kontrol příslušnými hlídkami u sebe neměl řidičský průkaz. Z vyjádření žalobce v žalobě i při jednání soudu se jeví, že tento důvod dokonce považuje za jakousi vis maior, čili objektivní skutečnost, která snad měla být zohledněna v jeho prospěch, neboť ne jeho vinou se nemůže domoci vrácení řidičského průkazu a nový řidičský průkaz si vyřídit nemůže, neboť právní úprava umožňuje vydání nového řidičského průkazu pouze v případě ztráty nebo odcizení, což není případ žalobce. Soud se však s takovým náhledem nemohl vůbec ztotožnit. Mezi stranami není sporné, že žalobce v době řízení vozidel, kterými se dopustil vytýkaných dopravních přestupků, řidičský průkaz na výzvu příslušné hlídky nepředložil. Již tímto jednáním se žalobce dopouštěl, a to zcela vědomě, porušení povinnosti podle citovaného § 6 odst. 7 písm. a) a odst. 8 zákona o provozu na pozemních komunikacích. Podle těchto ustanovení totiž platí, že řidič motorového vozidla musí mít při řízení u sebe řidičský průkaz a je též povinen jej předložit na výzvu policisty ke kontrole. V danou chvíli nebylo tedy relevantní, proč tento řidičský průkaz u sebe neměl, ale proč řídil, když věděl, že řidičský průkaz nemá. Samotná skutečnost, že řidičské oprávnění nepozbyl, nelze akceptovat, neboť řidičské oprávnění řidič prokazuje právě a jen svým řidičským průkazem, a musí k tomu být připraven kdykoliv během své jízdy. Soud proto důkazy žalobce k prokázání skutečnosti, že v době vytýkaných dopravních přestupků objektivně nemohl u sebe řidičský průkaz mít, zamítl jako nadbytečné, a to i s ohledem na již citovaný rozsudek NSS sp. zn. 10 As 36/2019, týkající se rozsahu soudního přezkumu v případě tvrzení nových skutečností až v řízení před soudem.*“
29. S oběma rozsudky soud seznámil strany při jednání, zároveň jsou veřejně dostupné například v systému ASPI.

Shodu s prvopisem potvrzuje K. R.

30. Soud nepřisvědčil ani tvrzením žalobce o absenci materiální stránky daného přestupku. V této souvislosti soud odkazuje rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 10. 2019, č. j. 6 As 106/2019 - 33 (ve znění opravného usnesení ze dne 7. 11. 2019, č. j. 6 As 106/2019-43): „Pokud stěžovatel v neposlední řadě namítá, že ve vztahu k přestupku spočívajícímu v nepředložení řidičského průkazu či v jeho nedisponování absentuje materiální stránka přestupku, neboť zasahující policisté automaticky provádějí lustraci, musí Nejvyšší správní soud uvést, že argumentace stěžovatele prakticky zpochybňuje samotnou zákonnou konstrukci předmětných přestupků, neboť s ohledem na interní dokumenty policie má stěžovatel za to, že není nutné, aby řidič u sebe měl řidičský průkaz, jelikož policisté mohou vždy údaje sdělené řidičem ověřit z příslušné databáze. Nejvyšší správní soud přitom nemá za to, že jen na základě toho, že policisté mají ve svých interních pokynech (které nemají povahu a sílu zákona) uloženo kontrolovat údaje v příslušných systémech, je možné dovodit, že ve vztahu k porušení ustanovení § 6 odst. 7 písm. a) nebo ustanovení § 6 odst. 8 zákona o silničním provozu absentuje materiální stránka přestupku. Je věcí zákonodárce, aby stanovil skutkové podstaty přestupků, přičemž judikatura správních soudů vychází v tomto směru z premisy, že „jednání, jehož formální znaky jsou označeny zákonem za přestupek, naplňuje v běžně se vyskytujících případech materiální znak přestupku, neboť porušuje či ohrožuje určitý zájem společnosti.“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 9. 2012, č. j. 1 As 118/2012-23). Nejvyšší správní soud nemá za to, že jen na základě toho, že stěžovatele kontrolovali policisté, chybí materiální stránka přestupku, neboť policisté mají kontrolované osoby lustrvat ve svých systémech: Nadto je nutné poukázat na to, že zákon o silničním provozu ukládá řidiči povinnost předložit doklady dle ustanovení § 6 odst. 7 citovaného předpisu nejen policistovi, ale i vojenskému policistovi, strážníkovi obecní policie ve stejnokroji nebo celníkovi ve stejnokroji ke kontrole; tyto osoby se přitom nebudou řídit interní metodikou policie, nota bene nemusí mít přístup k týmž systémům jako policie. Nejvyšší správní tak musí teorii stěžovatele, že materiální stránka předmětného přestupku nemůže být naplněna ve vztahu k policistům, kteří si relevantní informace ověřují z příslušných databází, odmítnout. Nejvyšší správní soud tak má za to, že je nutné trvat na tom, aby řidiči respektovali výzvy osob uvedených v ustanovení § 6 odst. 8 zákona o silničním provozu bez ohledu na to, zda tito mají možnost si příslušné informace z řidičského průkazu ověřit z příslušných databází či nikoli.“
31. Účelem povinnosti řidiče mít řidičský průkaz u sebe je především usnadnění identifikace řidiče a rozsahu jeho řidičských oprávnění v reálném čase a za ztížených podmínek silniční kontroly (policisté vstupují do provozu, který je svou povahou zvláště nebezpečný, zastávka hromadné dopravy využita k zastavení žalobce slouží především jinému účelu, což zvyšuje riziko kolizní situace), zde srovnej rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 29. 3. 2021, č. j. 17 A 37/2018-162).
32. Žalobce při jednání vznesl další námitku, a to že byla odstraněna povinnost předkládat policistům řidičský průkaz, podle názoru žalobce s ohledem na znění § 2 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky, je nutno použít tuto pozdější úpravu podle novely č. 261/2021 Sb.
33. Podle § 6 odst. 7 písm. a) zákona o silničním provozu, ve znění do 30. 9. 2020, řidič motorového vozidla musí mít při řízení u sebe řidičský průkaz. Podle § 6 odst. 8 téhož zákona řidič motorového vozidla je povinen předložit doklady podle odstavce 7 na výzvu policisty, vojenského policisty, strážníka obecní policie ve stejnokroji nebo celníka ve stejnokroji ke kontrole.

Shodu s prvopisem potvrzuje K. R.

34. Podle § 2 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky *odpovědnost za přestupek se posuzuje podle zákona účinného v době spáchání přestupku; podle pozdějšího zákona se posuzuje jen tehdy, je-li to pro pachatele přestupku příznivější.*
35. Zákon č. 261/2021 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s další elektronizací postupů orgánů veřejné moci, v části, kterým mění zákon o silničním provozu, má stanovenou účinnost ke dni 1. 7. 2025, platný je od 9. 7. 2021. Tato úprava stanoví také povinnost mít při řízení motorového vozidla u sebe řidičský průkaz; stanoví však výjimku, pokud je držitelem platného řidičského průkazu České republiky, o němž je veden údaj v centrálním registru řidičů.
36. Za této situace však § 2 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky nelze použít. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 2. 2021, č. j. 8 As 43/2019-40: „*Orgán, který posuzuje, zda se použije zásada příkazu retroaktivity ve prospěch pachatele (čl. 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod, § 2 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich), musí podřadit konkrétní čin konkrétního pachatele pod všechna relevantní ustanovení upravující přestupek, celkový výsledek posoudit a podle toho rozhodnout, zda je pozdější právní úprava pro pachatele příznivější. Pokud se nová právní úprava stane účinnou až poté, co rozhodnutí správního orgánu předtím nabylo právní moci, musí v řízení o žalobě proti takovému rozhodnutí tuto úvahu v plném rozsahu učinit krajský soud, i pokud bude muset posoudit určitý aspekt, který dřívější právní úprava nestanovila.*“
37. Je zřejmé, že pro aplikaci ust. § 2 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky je potřebná, nejen platnost, ale i účinnost (zde v době rozhodování soudu). Při aplikaci použití pozdější právní úpravy je nutno posuzovat právní úpravu jako celek, za tři roky může zákonodárce právní úpravu doplnit (a případně také zrušit). Novela byla přijata v souvislosti s elektronizací postupů orgánů veřejné moci, právě odložení účinnosti až na polovinu roku 2025 naznačuje, že bude třeba se na účinnost novely připravit. Soud nesouhlasí ani s názorem, že by navrhovaná právní úprava měla vliv na posouzení materiální stránky přestupku (zde soud odkazuje na posouzení materiální stránky výše).
38. Ze všech shora uvedených důvodů soud neshledal žalobu důvodnou, a proto ji dle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
39. O náhradě nákladů řízení jeho účastníků soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce ve věci neměl úspěch, proto mu náhrada nákladů řízení nenáleží, a žalovanému žádné náklady řízení nad rámec úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Shodu s prvopisem potvrzuje K. R.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 26. května 2022

JUDr. Lenka Loudová, v. r.

samosoudkyně